

RAADSVOORSTEL 16.0077

Rv. nr.: 16.0077

B en W-besluit d.d.: 5 juli 2016

B en W-besluit nr.: 16.0604

Naam programma:

Bestuur en dienstverlening

Onderwerp:

Toekomstvisie Leidse regio 2027 - vaststellen zienswijzen op visiedeel

Aanleiding:

Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 hebben de voltallige colleges van B en W van de vijf gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude elkaar vijf keer ontmoet in een regioconferentie. In de bijeenkomst in januari 2015 ontstond de wens om samen een gezamenlijke toekomstvisie te maken. In de hierop volgende bijeenkomst (april 2015) is op grond van een verkenning ("Op weg naar een regionale toekomstvisie") besloten een stuurgroep in te stellen vanuit de vijf college van B en W, die sturing zou geven aan dit project. Deze stuurgroep is begin juni geïnstalleerd.

Aanleiding voor deze visie is het feit dat in diverse toekomstvisies en coalitieakkoorden van deze vijf gemeenten de wens en het voornemen is benoemd om intensiever met de Leidse regio te willen samenwerken. Dit vanuit het uitgangspunt en de overtuiging dat door een krachtig gezamenlijk optreden als Leidse regiogemeenten de belangen van inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen in de regio beter kunnen worden bediend. En mede vanuit het inzicht dat de vijf gemeenten méér kunnen bereiken voor hun inwoners wanneer zij samen optrekken, en wanneer zij hun krachten verenigen met die van burgers, bedrijven en maatschappelijke partners.

Medio oktober 2015 is gestart met het project Toekomstvisie Leidse regio 2027 onder leiding van een externe projectleider en een externe voorzitter van de stuurgroep. Naast een projectgroep is er in november 2015 ook een klankbordgroep van raadsleden van de vijf gemeenteraden geformeerd. Deze klankbordgroep is net als de vijf colleges actief betrokken bij de totstandkoming van de toekomstvisie. Insteek van het project is door middel van een open en dynamisch proces en veel interactie met raadsleden, collegeleden en externe maatschappelijke en bestuurlijke stakeholders tot een gedragen Toekomstvisie Leidse regio 2027 te komen.

Doel was niet alleen om een gezamenlijke visie op de toekomst van de Leidse regio te formuleren die richting geeft aan het bestuurlijk handelen in de regio. De insteek was om het perspectief van de verbinding met de samenleving te concretiseren. Met meer dan honderd mensen is gesproken, éénop-één en in groepen. Inwoners, studenten en scholieren, bedrijven, maatschappelijke instellingen, externe stakeholders, buurgemeenten. Deze gesprekken hebben geholpen om antwoord te krijgen op belangrijke vragen, zoals: Wat zijn uw ambities? Welke kansen, ambities en uitdagingen ziet u voor de Leidse regio? Wat ziet u als een goede koers voor de toekomst van onze regio? Wat verwacht de buitenwereld van samenwerking in de Leidse regio? Waarvoor is samenwerking nodig?

Omdat De Leidse regio met vijf gemeenten, hun inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen één stedelijk gebied gebruiken, is samenwerking noodzakelijk. Die samenwerking wil de Leidse regio intensiveren. De bestuurlijke slagkracht en realisatiekracht in de regio kan beter, blijkt uit gesprekken

met inwoners, uit onderzoek en uit interviews met belangrijke partners. Ook hebben deze partners aangegeven waar kansen liggen dan wel urgentie is om als vijf gemeenten krachtiger samen op te trekken (zie bijlage 3).

Deze toekomstvisie beschrijft de gezamenlijke ambitie voor de Leidse regio. Die ambitie is samen te vatten in "karaktervolle groei": groei die kracht, karakter en kwaliteit van kleine gemeenschappen in de regio versterkt, en die ons tegelijkertijd in staat stelt de volledige potentie van de regio te benutten. Die groei begint met inzicht in onze uitgangssituatie. Daarvandaan werken we samen aan de grote opgaven voor de 21ste eeuw. Die opgaven, kansen en ambities liggen op het gebied van ruimte, wonen, economie, duurzaamheid en samenleving. Hieruit vloeien thema's voor samenwerking voort die niet op zichzelf staan, maar onderling sterk met elkaar samenhangen en voor alle vijf de gemeenten van toepassing zijn.

Doel:

De gemeenteraden in de gelegenheid stellen om zienswijzen in te dienen teneinde het draagvlak en betrokkenheid van de raad te vergroten waardoor in oktober een breed gedragen Toekomstvisie kan worden vastgesteld.

Kader:

Visie Leiden en Regio 2014, Nieuwe koers, nieuwe kracht.

Overwegingen:

Bij de Toekomstvisie Leidse regio is een Klankbordgroep met vertegenwoordigers uit de gemeenteraden van de 5 gemeenten betrokken. Deze klankbordgroep is diverse malen zowel apart als samen met de stuurgroep bij elkaar geweest en heeft actief meegedacht over de inhoudelijke thema's en gewenste ontwikkelrichting van de Leidse regio en daarmee de totstandkoming van de concept toekomstvisie.

In mei 2016 is er ook een ronde langs alle raden afzonderlijk geweest waarover de toekomstvisie, de gewenste ontwikkelrichting en de afzonderlijke thema's en bestuurlijke randvoorwaarden is gesproken. Ook zijn er drie gezamenlijke interactieve symposia voor alle raden en colleges gezamenlijk georganiseerd waarvoor alle gemeenteraden van de Leidse regio zijn uitgenodigd. De opkomst tijdens deze bijeenkomsten was groot. De wens van de klankbordgroep is de hele raad de mogelijkheid te geven om desgewenst een zienswijze op de Toekomstvisie in te kunnen dienen.

Het indienen van de zienswijze is bedoeld om invloed uit te oefenen op de Toekomstvisie Leidse Regio. Of exact tegemoetgekomen kan worden aan de eventuele verzoeken, is niet zeker. Dit hangt af van de aard van de zienswijzen en in hoeverre de zienswijzen van de vijf gemeenten in lijn zijn met elkaar. Door de zienswijzen met de klankbordgroep en stuurgroep voor te bespreken en na te bespreken, is het streven zoveel mogelijk aan de zienswijzen tegemoet te kunnen komen.

De Toekomstvisie Leidse regio kan in een later stadium bestuurlijke, organisatorische en financiële consequenties met zich meebrengen. Na vaststelling van deze toekomstvisie gaan de vijf gemeentebesturen in de Leidse regio zich buigen over de bestuurlijke vorm voor hun samenwerking en de financiering daarvan. Die vorm moet vanzelfsprekend passen bij de ambities in deze toekomstvisie, maar ook bij de ambities die de vijf gemeenten afzonderlijk hebben, bij de rol die zij voor zichzelf zien weggelegd in de lokale samenleving, bij hun financiële mogelijkheden en hun uitvoeringscapaciteit.

Financiën:

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Na vaststelling van deze toekomstvisie gaan de vijf gemeentebesturen in de Leidse regio zich buigen over de bestuurlijke vorm voor hun samenwerking en de financiering daarvan. Bij de verdere uitwerking van de vorm en het vervolg zijn er financiële consequenties binnen de beleids- en uitvoeringsprogramma's. Dat inzicht volgt na de uitwerking van de samenwerkingsvorm. Daarmee zal in oktober/november worden gestart.

Inspraak/participatie:

Er zijn meer dan honderd personen uit de "buitenwereld" gesproken. Te denken valt aan scholieren en studenten, vertegenwoordigers van lokale belangenorganisaties, zgn. "frisdenkers", verbonden partijen, omliggende gemeenten, CEO's van grote regionale bedrijven etc. (zie tevens bijlage "Terugkoppeling Buitenwereld")

Evaluatie:

Niet van toepassing.

Bijgevoegde informatie:

Bijlage 1. Toekomstvisie Leidse regio – "Kwaliteiten versterken en krachten verenigen" - Karaktervolle groei is onze gezamenlijke ambitie.

Bijlage 2. Terugkoppeling buitenwereld (bijlage bij Toekomstvisie)

RAADSBESLUIT

De Raad van de gemeente Leiden:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders (raadsvoorstel 16.0077 van 2016), mede gezien het advies van de commissie,

BESLUIT

1. Haar mening en eventuele op- en aanmerkingen over de concept Toekomstvisie Leidse regio 2027 "Kwaliteiten versterken & krachten verenigen" kenbaar te maken aan de stuurgroep van de Toekomstvisie Leidse regio, waarbij de concept Toekomstvisie de volgende hoofdlijnen kent:
  - a. Kwaliteiten versterken en krachten verenigen met als gezamenlijke ambitie karaktervolle groei
  - b. Zeven kwaliteiten van de Leidse regio die de gemeenten verder willen versterken en benutten:
    - i. Kennisregio
    - ii. Woon- en leefomgevingen van hoge kwaliteit
    - iii. Hechte gemeenschappen
    - iv. Eenheid in verscheidenheid
    - v. Innovatief, ondernemend en internationaal
    - vi. Strategische ligging
    - vii. Eén stedelijk gebied
  - c. Een beschrijving van kwaliteiten van de afzonderlijke gemeenten die gezamenlijk de regio versterken
  - d. Karaktervolle groei als onze gezamenlijke ambitie en een middel om welvaart en welzijn van huidige en toekomstige inwoners te behouden en vergroten.
  - e. Zeven aspecten van karaktervolle groei:
    - i. De woningvoorraad groeit mee met de behoefte, te midden van groen
    - ii. Regionale economie blijft werkgelegenheid en welvaart opstuwen
    - iii. Verbeteringen in infrastructuur houden ons duurzaam bereikbaar en veilig

- iv. Als welvarende kennisregio lopen we voorop in duurzaamheid
  - v. Onze woon- en leefomgeving helpt ons gezond en vitaal te blijven
  - vi. Iedereen telt mee en doet mee in onze samenleving
  - vii. Voorzieningen evolueren mee met de behoeften van inwoners in de regio
- f. De krachten verenigen door:
- i. De maatschappelijke kracht in de regio te benutten en te verbinden
  - ii. De bestuurlijke slagkracht en realisatiekracht te versterken
- g. Vooruitlopend op de gesprekken over de bestuurlijke vorm neemt de Leidse regio als vertrekpunt de volgende zeven uitgangspunten teneinde het vertrouwen in elkaar te versterken:
- i. Duidelijke, transparante en consistente besluitvorming met heldere procedures en participatie van belanghebbenden en benutten van het potentieel van de samenleving
  - ii. Democratische legitimatie; altijd is voor iedereen duidelijk wie bevoegd is welke beslissingen te nemen
  - iii. Besluiten nemen we doordacht en daadkrachtig, in gesprek met elkaar en met goed inzicht in de belangen en behoeften van elkaar en van onze partners
  - iv. De intensievere samenwerking is niet vrijblijvend
  - v. De intensievere samenwerking vergroot daadkracht en slagkracht waarbij slim wordt gekeken hoe de bestuurlijke drukte terug te dringen
  - vi. Het gedrag dat we tonen wordt gekenmerkt door o.a. respect tonen, eerst luisteren, fouten rechtzetten, loyaliteit tonen, duidelijkheid scheppen over verwachtingen, verantwoording afleggen, toezeggingen en afspraken nakomen.
  - vii. Thema's die relevant zijn voor de gehele regio behandelen we met elkaar waardoor we inzicht krijgen in elkaars belangen, we dilemma's kunnen delen en gezamenlijke oplossingsrichtingen kunnen verkennen.

2. De volgende zienswijze(n) kenbaar te maken aan de stuurgroep van de Toekomstvisie Leidse regio:

- a. Als uitgangspunt voor de discussie over de bestuurlijke samenwerking, na vaststelling van de toekomstvisie, mee te geven dat de samenwerking met de regiogemeenten invulling krijgt met een grondhouding van onderling vertrouwen, waarbij gewerkt wordt met een gemeenschappelijke doelstelling, die op detailniveau ruimte laat voor lokale invulling. Daarmee moet bij besluitvorming de lokale participatie, belangenafweging op zowel regionaal als lokaal niveau, én democratische legitimatie door een gekozen volksvertegenwoordiging, volwaardig mogelijk blijven.
- b. Bij de onder e, i genoemde 'De woningvoorraad groeit mee met de behoefte' op te merken dat die groei nooit onbepaald afhankelijk kan zijn van de vraag, wil aan de uitgangspunten op het gebied van groen en leefomgeving recht worden gedaan.
- c. Bij de onder g, iv en v genoemde 'intensieve samenwerking' op te merken dat er vooral gestreefd moet worden naar betere samenwerking in plaats van intensievere samenwerking.
- d. Voor de onder g, ii genoemde democratische legitimatie is het noodzakelijk dat het primaat van de besluitvorming bij de gekozen volksvertegenwoordiging ligt.

Gedaan in de openbare raadsvergadering van 8 september 2016,

de Griffier,

de Voorzitter,